AGDER fylkeskommune

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 23/22324-3
Saksbehandler Hans Christian Lund

Svar på søknad om bevilgning til Lista fyr AS.

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	21.11.2023	14/23

Hovedutvalg for næring, kultur og miljø har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 14/23

Møtebehandling
Kristin Tofte Andresen og Yvonne Fernmar Willumsen orienterte og svarte på spørsmål i saken.

Votering
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø går enstemmig inn for fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak.

Hovedutvalg for næring, kultur og miljø - vedtak

1. Agder fylkeskommune bevilger 300 000 kroner per år i perioden 2024-2026 til Lista fyr AS for drift og utviklingstiltak på Lista fyr.
2. I løpet av tilskuddsperioden 2024-2026 overtar Farsund kommune som avtalepart i leieavtale med Kystverket.

Svar på søknad om bevilgning til Lista fyr AS.

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Agder fylkeskommune bevilger 300 000 kroner per år i perioden 2024-2026 til Lista fyr AS for drift og utviklingstiltak på Lista fyr.
2. I løpet av tilskuddsperioden 2024-2026 overtar Farsund kommune som avtalepart i leieavtale med Kystverket.

Vedlegg
23_22324-2 Søknad om bevilgning til Lista Fyr as - budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 2020940_1_1
23_22324-2 Avtale mellom Kystverket Sørøst og Vest- Agder fylkeskommune om Lista fyrstasjon 2020942_1_1
23_22324-2 Undertegnet leieavtale Lista fyr mellom FK og VAF 2020941_1_1

Sammendrag

Farsund kommune ønsker å innlede et forpliktende samarbeid med Agder fylkeskommune der hver av partene årlig bidrar med 500 000 kroner til drift og utvikling av publikumstilbudet på Lista fyr. For Agder fylkeskommune innebærer dette en årlig økning på 300 000 kroner fra nåværende nivå. Kommunen ønsker at en varighet på et slikt samarbeid skal være på minimum tre år, og at samarbeidet kan reforhandles når et eventuelt nytt besøkssenter med tilhørende nye driftsrammer er etablert.

Kommunen ønsker samtidig et felles initiativ til at nåværende leieavtaler for Lista fyr, mellom Kystverket, Agder fylkeskommune og Farsund kommune, blir reforhandlet med en hensiktsmessig organisering av ansvar.

Saksopplysninger

Lista fyr er et fredet kulturminne, en kulturell møteplass og et kulturhistoriske besøksmål med om lag 70 000 gjester i året. Stedet formidler kulturhistorie, kunst og naturverdier. Fyrområdet er åpent for publikum hver dag året rundt, med åpent infosenter hver dag i perioden mai-november og i helger resten av året.

Formannskapet i Farsund kommune vedtok i møte 16.2.2023 å øke bevilgningen til Lista fyr AS til 500 000 kroner fra og med 2024. Vedtaket forutsetter at fylkeskommunen bidrar med samme beløp. Kommunen ønsker å innlede et forpliktende samarbeid med Agder fylkeskommune, der hver av partene årlig bidrar med likt beløp til drift og utvikling av publikumstilbudet på Lista fyr. Kommunen ønsker at en varighet på et slikt forpliktende samarbeid skal være på minimum tre år, og at samarbeidet kan reforhandles når et eventuelt nytt besøkssenter med tilhørende nye driftsrammer er etablert.

Kommunen ønsker også et felles initiativ til at nåværende leieavtaler for Lista fyr, mellom Kystverket, Agder fylkeskommune og Farsund kommune, blir reforhandlet med en hensiktsmessig organisering av ansvar.

I 2004 inngikk daværende Vest-Agder fylkeskommune en tiårig avtale med Kystverket om leie av Lista fyrstasjon. Hensikten med leieavtalen var å

- bevare og sikre fyreiendommen som fredet kulturmiljø og sikre allmenhetens tilgang
- formidle fyrstasjonens historie i en videre sammenheng
- benytte egnet bygningsmasse til utleieformål

Etter dette forvaltet fylkeskommunen flere ulike avtaler om utleie og aktivitet på området, og sto selv for finansiering av utviklingsprosjekter og vedlikehold. Fra 2014 ble det inngått en ny tiårig leieavtale med Kystverket. Samtidig inngikk fylkeskommunen en avtale med Farsund kommune om at kommunen nå skulle ha et

overordnet ansvar for videre drift og utvikling av fyrområdet. Fra høsten 2019 har det kommunale aksjeselskapet Lista fyr AS hatt denne oppgaven.

Lista fyr har begrensede servicefasiliteter, formidlingsareal og personalressurser. Kommunen redegjør i søknaden for behovet for å øke den økonomiske handlefriheten til Lista fyr AS. I dag bidrar Farsund kommune med 350 000 kroner i året. Av dette går 100 000 kroner til Agder kunstsenters aktivitet på Lista fyr og 250 000 kroner til drift og markedsføring for Lista fyr AS. Fylkeskommunen bidrar i dag med 200 000 kroner i året. Det gis 100 000 kroner til Agder kunstsenter, dekket av avdeling for kultur. I tillegg inneholder leieavtalen med Kystverket en årlig forpliktelse til å bidra med 100 000 kroner til utvendig vedlikehold av bygningsmassen på fyrområdet. Dette dekkes av avdeling for kulturminnevern og kulturturisme over budsjettet for kulturhistoriske eiendommer.

Året 2020 ga et beskjedent overskudd for Lista fyr AS, og de to påfølgende år moderate underskudd. I 2023 ligger selskapet an til et positivt resultat og en svak gjenoppbygging av tapt aksjekapital. Selskapet benytter i dag timelønt arbeidskraft til å betjene servicefunksjoner, som skaleres etter sesong og aktivitet. Foruten fast, timelønnet arbeidskraft til renhold og vedlikehold, utføres publikumsvertskapet i stor grad av skoleungdom med høy turnover. Det er klare indikasjoner på at større forutsigbarhet og kontinuitet i drift og bemanning er nødvendig for å sikre gode arbeidsforhold, et godt servicenivå og bedre arbeidssituasjonen til blant andre daglig leder.

I økonomiplanen for 2024 har Farsund kommune avsatt midler til videre arbeid med et nytt besøkssenter på Lista fyr. En utarbeidet mulighetsstudie ligger til grunn for dette pågående arbeidet. En ser for seg et større byggeprosjekt med finansiering også fra nabokommuner, Agder fylkeskommune og staten. Satsing på Lista fyr er en del av samarbeidsavtalen mellom Agder fylkeskommune og Farsund kommune.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren mener det er riktig å understøtte kommunens initiativ for å styrke videre drift og utvikling av Lista fyr. Lista fyr er et viktig kulturmiljø som har en helt sentral rolle i reisemålsutvikling i Farsund kommune. De økonomiske ringvirkningene av virksomheten på Lista fyr er ikke kjent, men anses å være betydelige for hele regionen.

Kommunen mener at større forutsigbarhet og kontinuitet i drift og bemanning er nødvendig for å sikre gode arbeidsforhold, et godt servicenivå og bedre arbeidssituasjonen til ansatte. Fylkeskommunedirektøren støtter denne vurderingen, og mener det er riktig å etablere bærekraftige rammer for den videre utviklingen på og rundt Lista fyr.

Det er positivt at arbeidet med utvikling av Lista fyr er forankret i samarbeids- og utviklingsavtalen mellom kommunen og fylkeskommunen for perioden 2023-2026. Et tilskudd for tre år sammenfaller med avtaleperioden. Det ønskes nå å tilrettelegge for

ulike former for verdiskaping på Lista fyr gjennom etablering av et nytt besøkssenter inne på fyrområdet. Målet bør være at senteret skal være igangsatt eller ferdig prosjektert innen 2026. Realisering av et besøkssenter vil dette utløse behov for andre og helt nye avtaler for drift og utvikling av dette.

Fylkeskommunedirektøren mener det var nødvendig at fylkeskommunen i 2004 tok ansvar for å inngå en leieavtale med Kystverket for å sikre allmennhetens tilgang til Lista fyr. Et ambisjonsnivå om økt lokalt initiativ og eierskap ble innfridd da kommunen senere inngikk en avtale med fylkeskommunen om å overta ansvar for drift og utvikling på området. Kommunens ønske om å se på avtaleverket er i tråd med fylkeskommunedirektørens vurdering om at det nå er riktig tidspunkt for kommunen å overta rollen som avtalepart mot Kystverket. En eventuell bygging av et besøkssenter på det som er Kystverkets eiendom inne på Lista fyr, vil kreve gode avtaler mellom eier og Farsund kommune.

Regionplan Agder 2030

Prosjektet er forankret i kapittel 5 - kultur:

- Tilrettelegge kulturelle satsinger og regionens kulturarv for helhetlig attraksjonsutvikling.
- Ivareta landskap, naturmangfold, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom utvikling, bruk og vern.

Samarbeids- og utviklingsavtalen mellom Farsund kommune og Agder fylkeskommune for perioden 2023-2026 ble signert i juni 2023. En vil særlig vektlegge videreutvikling av de etablerte kulturhistoriske besøksmål og kulturelle møteplasser. For Lista fyr sin del ønskes et samarbeid om en regional satsing på Lista fyr som besøksmål og nasjonalt våtmarkssenter.

Økonomiske konsekvenser

Tilskudd på 300 000 kroner per år i perioden 2024-2026 belastes ansvar 500200 (kulturminnevern og kulturturisme), ansvar 471 (kulturarv), prosjekt 50020103 (utviklingsprosjekter).

Konklusjon

Agder fylkeskommune bevilger 300 000 kroner per år i perioden 2024-2026 til Lista fyr AS for drift og utviklingstiltak på Lista fyr.

Innen tilskuddsperioden 2024-2026 er over overtar Farsund kommune fylkeskommunens rolle som avtalepart i leieavtale med Kystverket om området Lista fyr. Prosessen med å inngå en ny avtale bør koordineres inn i arbeidet med å etablere et nytt besøkssenter på fyrområdet.

Kristiansand, 21.11.2023

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør
23.november.2023

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør